

Sygn. akt III KK 6/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Świecki

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Jolanta Włostowska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2014 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w sprawie **Z. F.**, skazanego z art. 284 § 3 k.k.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w E. z dnia 20 maja 2013 r.

1. uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. umarza postępowanie karne przeciwko Z. F. o czyn z art. 284 § 3 k.k.

2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 grudnia 2011 r., prokurator Prokuratury Rejonowej w O., po rozpoznaniu zawiadomienia wspólników S. spółki jawnej z siedzibą w E., umorzył dochodzenie w sprawie: *przywłaszczenia mienia w postaci towaru jak i pieniędzy w kwocie 27.058,64 zł w okresie od 17.06.2010 r. do 13.12.2010 r. na terenie punktu skupu złomu w O. na szkodę firmy S. spółka jawna w E.*, tj. o czyn z art. 284 § 2 k.k. - wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa (art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.).

Sąd Rejonowy w O., po rozpoznaniu zażalenia wniesionego przez pełnomocnika pokrzywdzonej spółki, postanowieniem z dnia 5 marca 2012 r., uchylił zaskarżone postanowienie.

Po przeprowadzeniu wskazanych w postanowieniu czynności, prokurator postanowieniem z dnia 26 czerwca 2012 r., ponownie umorzył dochodzenie w sprawie o czyn z art. 284 § 2 k.k. na szkodę S. spółka jawna z siedzibą w E. - wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa (art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.).

Odpis przedmiotowego postanowienia z pouczeniem o prawie do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia doręczono pokrzywdzonej spółce w dniu 29 czerwca 2012 r., natomiast pełnomocnikowi pokrzywdzonego w dniu 2 lipca 2012 r.

W dniu 2 sierpnia 2012 r. do Sądu Rejonowego w O. wpłynął subsydiarny akt oskarżenia sporządzony przez adw. Ł. N., będącego pełnomocnikiem S. spółka jawna, który został nadany na pocztę w dniu 31 lipca 2012 r. Na podstawie tej skargi Z. F. został oskarżony o popełnienie czynu z art. 284 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w E. postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2012 r., zwrócił się z wnioskiem do Sądu Okręgowego w O. o rozważenie możliwości przekazania niniejszej sprawy Sądowi Rejonowemu w E. Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy w O. uwzględnił przedmiotowy wniosek i celem merytorycznego rozpoznania przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w E.

Wyrokiem nakazowym z dnia 20 maja 2013 r., Sąd Rejonowy w E. uznał oskarżonego Z. F. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, z tym, iż uznał ten czyn za wypadek mniejszej wagi, to jest przestępstwa z art. 284 § 3 k.k. w zw. z art. 34 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k. i skazał go na karę 10 miesięcy

ograniczenia wolności zobowiązując oskarżonego do wykonywania nieodpłatnych kontrolowanych prac na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 2 k.k. warunkowo zawiesił tytułem próby na okres 2 lat, a na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego Z. F. obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego S. Sp. j. z siedzibą w E. w kwocie 26.101,20 zł.

Wobec braku sprzeciwu stron wyrok ten uprawomocnił się w dniu 31 maja 2013 r.

Kasację od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w E. z dnia 20 maja 2013 r., wniósł Prokurator Generalny w trybie art. 521 § 1 k.p.k. Zaskarżył on powyższy wyrok w całości, na korzyść oskarżonego Z. F. Autor kasacji zarzucił „rażące naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., polegające na skazaniu Z. F. za czyn z art. 284 § 3 k.p.k., pomimo istnienia negatywnej przesłanki procesowej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.”. W konkluzji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i umorzenie postępowania wobec braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna w stopniu oczywistym, co powoduje jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu w trybie przewidzianym w art. 535 § 5 k.p.k.

Słusznie podnosi skarżący, że w niniejszej sprawie wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

Zgodnie z treścią art. 55 § 1 k.p.k. pokrzywdzony może, w terminie miesiąca od powiadomienia go o ponownym postanowieniu prokuratora o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania, wnieść akt oskarżenia do sądu. Ustawodawca określił przy tym, jakie kryteria muszą zostać spełnione dla skutecznego wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia.

Bezspornym jest, co zostało wskazane powyżej, iż w sprawie wystąpiły przesłanki z art. 330 § 2 k.p.k., a akt oskarżenia został sporządzony i podpisany

przez adwokata. Nie został jednakże dochowany miesięczny termin do wniesienia aktu oskarżenia. Podkreślić należy, że **miesięczny termin określony w art. 55 § 1 k.p.k. jest terminem prekluzyjnym liczonym od doręczenia pokrzywdzonemu, a nie jego pełnomocnikowi, zawiadomienia o wydaniu powtórnie postanowienia przez prokuratora.** Pełnomocnik pokrzywdzonego nie jest bowiem samodzielnym uczestnikiem postępowania, a podmiotem fachowym, który w niniejszej sprawie realizował jedynie wolę pokrzywdzonego (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2012 r., sygn. II KK 74/12, LEX nr 1162670; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2013 r., sygn. I KZP 6/13, OSNKW 2013, z. 11, poz. 93).

W realiach niniejszej sprawy subsydiarny akt oskarżenia sporządzony i podpisany przez pełnomocnika pokrzywdzonej spółki - adwokata Ł. N., wniesiony został po upływie miesiąca od daty doręczenia pokrzywdzonemu powiadomienia o powtórny umorzeniu postępowania. Wskazać bowiem należy, iż w sytuacji, gdy zawiadomienie o ponownym umorzeniu postępowania przygotowawczego zostało doręczone pokrzywdzonej spółce w dniu 29 czerwca 2012 r., termin do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia upływał w dniu 30 lipca 2012 r. (dzień 29 lipca 2012 r. był niedzielą). Tym samym subsydiarny akt oskarżenia nadany pocztą w dniu 31 lipca 2012 r. wniesiony został po zakreślonym ustawowo terminie. Brak jest bowiem podstaw do przyjęcia, że termin do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia może ulec wydłużeniu z uwagi na późniejsze doręczenie pełnomocnikowi zawiadomienia o ponownym umorzeniu postępowania przygotowawczego. Prekluzyjność danego terminu jest równoznaczna z jego nieprzywracalnością bez względu na to, czy do niezachowania go doszło z przyczyn zawinionych, czy też niezawinionych przez osobę uprawnioną do określonego działania.

Wniesienie subsydiarnego aktu oskarżenia w okolicznościach, gdy nie zostały spełnione warunki określone w art. 55 § 1 k.p.k., równoznaczne jest z brakiem skargi uprawnionego oskarżyciela.

Rozpoznając zatem sprawę przeciwko Z. F. i wydając w dniu 20 maja 2013 r. wyrok nakazowy, Sąd Rejonowy w E. rażąco naruszył normę tego przepisu, co skutkowało zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art.

439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. wyłączającej prowadzenie postępowania sądowego.

W związku z tym, Sąd Najwyższy uwzględniając kasację, uchylił zaskarżony wyrok nakazowy i umorzył postępowanie w sprawie.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparte jest o przepis art. 632a k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.